

## Saeftinghe-Boek

Deze gestencilde bundel artikelen over de geschiedenis, de flora en de fauna van 'Het Verdrongen Land van Saeftinghe' werd reeds eerder besproken in 'Het Vogeljaar' jaarg. 20 - no. 3 - juni 1972.

Deze tweede druk is wat betreft het formaat voor de helft verkleind. De avifauna is omgewerkt in de huidige systematische volgorde; de Belgische namen zijn vervangen door gangbare Nederlandse namen en de soortenlijst is afgesloten per 1 juli 1975. Nieuw is een korte bijdrage over de zoogdieren van Saeftinghe en een vegetatiekundige studie met een kleurenkaartje. Er zijn enkele foto's (4) opgenomen en enige kaartjes w.o. de tracé's van de bochtafsnijding van Bath en Baalhoekkanaal. De literatuurlijst is uitgebreid en opgenomen is een klein stukje uit de legende van Saeftinghe met een kaartje uit 1540.

G. M. Sponselee (samensteller en bewerker): Saeftinghe-Boek. Gestencild 130 pagina's (1975). Uitgave Vogelwacht Oost Zeeuwsch-Vlaanderen 'De Steltkluut', Karel Doormanlaan 11, Terneuzen. Prijs per post f 10,— (incl. porto en verpakking). Storting op girorek. nr. 304 262 t.n.v. G. Sponselee, Saxhavenstraat 5, Hulst met vermelding op de betaling 'Saeftinghe-Boek'.

## Heg en steg

In een boekje met bovenstaande titel worden grepen uit het jaarverslag 1974 van het Staatsbosbeheer genomen. Op pag. 17 wordt onder het hoofd 'Flora en fauna in 1974' o.m. vermeld dat door een groot aantal medewerkers van het Staatsbosbeheer in hun vrije tijd en in diensttijd ongeveer 25.000 vogels zijn geringd, totaal ca. twee zogenaamde 'manjaren' die er aan dit werk in 1974 werden besteed. Voor vangen en ringen heeft het Staatsbosbeheer acht eendenkooien in bedrijf. Twee eendenkooien zijn opengesteld voor bezichtiging. Die bevinden zich bij Waardenburg en Hasselt. Er is een speciaal vouwblad over gemaakt in de zogenaamde 'Landloperreeks'.

Volgens het verslag blijken Buizerd, Havik en Bruine Kiekendief zich duidelijk te herstellen van de verliezen die zij door het gebruik van de bestrijdingsmiddelen als DDT en lindaan hebben geleden. De achteruitgang van Zomertaling, Kemphaan, Watersnip, Nachtzwaluw, Grauwe Klauwier, Nachtegaal, Paapje, Rietzanger en Geelgors vervult velen met zorg, daar deze teruggang veelal aan een niet te compenseren biotoopverlies te wijten is.

In 1974 werd voor het eerst sinds 1937 weer een broedgeval van de Goudplevier in ons land geconstateerd. Van de Ruigpootuil werd een legsel in Drenthe aangetroffen. Op verschillende plaatsen werden Cettis Zangers gehoord en broedgevallen van de Waaiersaartrietzanger vastgesteld. Kennelijk hier te lande geboren jongen van een Buidelmees werden geringd. In het Haagse Bos te 's-Gravenhage broedden drie paar IJsvogels. In het

Zenderpark Lopik werden tenminste 200 Toerenvalken en 20 Ransuilen geëlectrodeerd. Dit probleem zal worden opgelost zodat dit in de toekomst kan worden voorkomen.

## De internationale betekenis van de deltawerken voor vogels

Onder bovenstaande titel verscheen bij de Rijkswaterstaat Deltadienst, afdeling Milieu-Onderzoek (postbus 8, 's-Heer Arendskerke, tel. 01106-1610) de nota 74-28 (december '74) samengesteld door drs. H. L. F. Saeijs en H. J. M. Baptist. Deze gestencilde uitgave bevat 45 pagina's. De actuele waarde van de deltawerken wordt vergeleken met 1966/'67. Afzonderlijk worden behandeld: Haringvliet en Hollands Diep, Grevelingenmeer, Krammer tot en met Volkerak, Oosterschelde, Veerse Meer en Westerschelde. Andere hoofdstukken zijn o.m. 'Potentieel internationaal ornithologisch belang van het gedeelte van het deltagebied, dat bij model C 3 wordt uitgevoerd als gedempt getijdebekken voor verschillende mogelijkheden' en 'Potentieel internationaal ornithologisch belang van het Deltagebied, exclusief de Westerschelde na voltooiing van de Deltawerken voor verschillende inrichtingsmodellen'.

De gegevens zijn getoetst aan de internationale aantalsnormen die voor 47 soorten zijn vastgesteld te Ramsar (1971) en Brno (1972). Voor een aantal in dit gebied belangrijke vogelsoorten ontbreekt een internationale erkende aantalsnorm. Voor de Fuut en de Aalscholver is deze norm bepaald. De belangrijkste conclusie is dat het deltagebied als geheel en de bekkens afzonderlijk zowel vóór als na de voltooiing van de deltawerken ieder op zich van zeer grote internationale ornithologische betekenis zijn en blijven. De internationale norm wordt in 1972/1973 door 30 (32) van de 47 (49) soorten overschreden.

De ornithologische waarde is na de afsluitingen van het Volkerak (1969), het Hollands Diep (1970) en het Grevelingenmeer (1971) toegenomen. Het Hollands Diep en Haringvliet hebben per oppervlakte eenheid verreweg de hoogste waarde.

Een inrichting met uitsluitend zoete bekkens heeft tot gevolg dat de verschillende functies van het deltagebied voor de Rotgans, Scholekster, Zilverplevier, Bontbekplevier, Steenloper, Wulp, Rosse Grutto, Tureluur en Drieteenstrandloper komen te vervallen. Een inrichting met zowel zoute als zoete semistagnante bekkens heeft tot gevolg dat de verschillende functies voor de Scholekster en de Zilverplevier komen te vervallen.

Bovengenoemde inrichtingen en die waarin mede een gedempt-getijde bekken is opgenomen zullen voor Kuifeend, Tafeleend, Grote Zaagbek, Knobbelzwaan en Kleine Strandloper een of meerdere functies vervullen. Het zou interessant zijn als de waarde van het gebied voor de IJslandse Tureluur zou kunnen worden vastgesteld.

### **Verkade's plaatjes 'De Vecht'**

Aangeboden van Verkade Album 'De Vecht' de plaatjes genummerd: 15, 22, 24, 35, 2 x 37, 53, 54, 111 en 122. Gevraagd in ruil en/of tegen betaling de volgende plaatjes met de nummers: 28, 30, 33, 44, 45, 47, 50, 51, 52, 56, 59, 61, 64, 65, 67, 72 en 126. Te bevragen bij mevrouw A. M. van Lynden-van Driest, Jan Steenlaan 34, Bilthoven, tel. 030-785809.

### **Vogelgedichtenbundel 'Betreffende vogels'**

Er zijn nog enkele speciaal voor de lezers van 'Het Vogeljaar' door beide kunstenaars gesigeneerde, exemplaren van de vogelgedichtenbundel 'Betreffende vogels' van Hans Warren met gekeurde miniatuurtjes van H. J. Slijper verkrijgbaar voor f 28,50 (incl. verzending) door storting op giro 96 44 72 t.n.v. Administratie 'Het Vogeljaar', Delft met vermelding 'gedichten Warren'. (Zie ook jrg. 22, pag. 924 en 943 en jrg. 23, pag. 43).

### **Bijzondere reis naar Noord-Kenia**

Mt. Elgon, Lake Baringo, Lake Hannington, Lake Rudolf, Marsabit, Mt. Kenya - magische klanken voor de natuur- en vogelliefhebber. Wij verlaten de platgetreden paden van het Oostafrikaans toerisme. Reis- en Passagebureau De Vries & Co. B.V., Dam 6 Amsterdam (tel. 020-248174) organiseert een heel bijzondere safarireis voor liefhebbers die minder bekende plaatsen willen bezoeken o.l.v. het echtpaar dr. A. C. van Bruggen, Terweeweg 1a, Oegstgeest (tel. 071-154675). Duur drie weken: 29 januari-20 februari 1976. Prijs inclusief vliegretour Amsterdam-Nairobi f 4190,-; overnachting in hotels en tentenkampen. Inlichtingen bij het reisbureau of de reisleader. Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar.

### **Betaalde inventarisatiemedewerkers gezocht**

De Vogelwerkgroep 'Avifauna West-Nederland' is sinds 1973 bezig met een kwantitatieve broedvogelinventarisatie van Zuid-Holland en Noord-Holland ten zuiden van het Noordzeekanaal. Dank zij de medewerking van Provinciale Waterstaat van Zuid-Holland kunnen in het voorjaar van 1976 weer een aantal betaalde inventarisatiemedewerkers worden aangesteld. Een ieder die over goede kwaliteiten als broedvogelinventariseerder beschikt en die gedurende het voorjaar van 1976 in de gelegenheid is om drie maanden full-time te inventariseren wordt verzocht om contact op te nemen met J. A. J. Vink, Julianalaan 72, De Rijp (N.-H.), tel. 02997-1965.